

Examenregeling en Programma van Toetsing en Afsluiting cohort 2022 - 2024

Vooraf:

In dit reglement wordt in de tekst steeds de mannelijke benaming van personen gebruikt. Dit om het geheel leesbaar te houden. In de van toepassing zijnde passages worden derhalve zowel de vrouwelijke als mannelijke personen bedoeld.

Eindexamenbesluit

Het bestuur Fioretti Teylingen, optredend als bevoegd gezag van het Teylingen College, overwegende dat ter uitvoering van het eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vmbo, staatsblad 624 augustus 1994, de wijzigingen hierop vastgesteld in de wet regeling leerwegen mavo en vmbo en de invoering van het leerwegondersteunend en praktijkonderwijs, Staatsblad 337 van 1998 en de wijziging Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo, Staatsblad 538 en 470 van 2000, een schriftelijke regeling voor het schoolonderzoek moet worden vastgesteld, gelezen het advies van de directie en leraren-examinatoren van de sectoren, gelet en verwijzend naar artikelen van voornoemde wet,

besluit,

dat met ingang van 1 augustus 2001 het schoolonderzoek en centraal examen aan het Teylingen College wordt vastgesteld met inachtneming van de volgende bepalingen:

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begrippenlijst

<i>De wet:</i>	Deel 1 van de wet op het voortgezet onderwijs.
<i>Inspectie:</i>	De inspectie die toezicht houdt op het onderwijs bedoelt in artikel 113 of 114 van de wet.
<i>Bevoegd gezag:</i>	Het bestuur Fioretti-Teylingen.
<i>Directie:</i>	De eindverantwoordelijke algemeen directeur met de sectordirecteuren van het Teylingen College.
<i>Directeur:</i>	De directeur van een locatie.
<i>Locatie:</i>	Organisatorische eenheid binnen het Teylingen College, t.w.: <ul style="list-style-type: none"> • Duinzigt te Oegstgeest • Leeuwenhorst te Noordwijkerhout • KTS te Voorhout.
<i>Vmbo:</i>	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21.
<i>Gecommitteerde:</i>	Een examinerator in de zin van artikel 36 van het eindexamenbesluit
<i>Kandidaat:</i>	Een ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten.
<i>Vakgroep:</i>	Samenwerkende collega's die verantwoordelijk zijn voor het te onderwijzen eindexamenvak.
<i>Examinator:</i>	Degene die in het examenjaar lesgeeft en belast is met het afnemen van het eindexamen.
<i>Examencommissie:</i>	De commissie van docenten die o.a. zorg dragen voor de kwaliteitsbewaking van het (school)examen.
<i>Examenstof:</i>	De leerstofonderdelen die aan het diploma ten grondslag liggen en aan toetsing onderworpen worden.
<i>Eindexamen:</i>	Een examen in het geheel van de voor het betreffende eindexamen voorgeschreven vakken.
<i>Eindexamen vmbo:</i>	Een eindexamen dat leidt tot een diploma vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, genoemd in artikel 10, de basis- en de kaderberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b.
<i>Schoolexamen:</i>	Zoals beschreven in het Programma van Toetsing en Afsluiting.
<i>Deeleindexamen:</i>	Een examen in één of meer voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
<i>Herexamen:</i>	Het opnieuw deelnemen aan een centraal examen.
<i>Herkansing:</i>	Het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of een schoolexamen.
<i>Vakken:</i>	Vakken, deelvakken, afdelingsvakken en andere programma-onderdelen.
<i>Kunstvakken incl CKV:</i>	De vakken behorende tot de beeldende vorming + muziek, dans en

drama.
Toets: Een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en/of opdrachten, praktijkopdrachten.

Artikel 2 Toelating tot het examen

1. Het bevoegd gezag stelt leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Het bevoegd gezag kan tot het eindexamen kandidaten toelaten die niet als leerling van de school zijn ingeschreven.

Artikel 3 Afnemen van het examen

De directie mandateert elke directeur met betrekking tot alle examenregelingen. De directeur en de secretaris van het eindexamen nemen onder verantwoordelijkheid van het bestuur het eindexamen af.

De directeur is voorzitter van de eindexamencommissie. De directeur wijst één van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen.

Artikel 4 Indeling eindexamen

1. Het eindexamen bestaat voor een ieder uit een schoolexamen en een centraal examen of uit alleen een schoolexamen.
2. Het schoolexamen vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg, genoemd in artikel 10, omvat mede een profielwerkstuk.
3. Het centraal examen van het beroepsgerichte programma van de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg bestaat uit een centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE). Dit is een examenvorm, waarbij theorie én praktijk worden getoetst.

Artikel 5 Onregelmatigheden

Als een kandidaat zich aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder enige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen. De maatregelen, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen mogen worden, kunnen zijn:

- a. Ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolonderzoek of centraal examen.
- b. Toekenning van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of centraal examen.
- c. Ontzeggen van de deelname of verdere deelname aan één of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen.
- d. Bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de directeur aan te wijzen onderdelen.

Voordat zo'n maatregel wordt genomen hoort de directeur de kandidaat en stelt de kandidaat van zijn beslissing op de hoogte. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan de examencommissie. Het beroep moet worden geadresseerd aan info_kts@teylingen-college.nl t.a.v. Examencommissie. Het beroep wordt binnen drie werkdagen nadat de beslissing van de directeur schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De examencommissie stelt een onderzoek in en beslist binnen 10 werkdagen na ontvangst van het beroepschrift, tenzij zij deze termijn met redenen omkleed heeft verlengd metten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De examencommissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

De examencommissie legt ieder jaar een Reglement van Beroep vast.

Artikel 6 Geheimhouding

Iedereen, die bij het examen betrokken is, moet die zaken geheim houden, waarvan men in redelijkheid kan aannemen dat ze een vertrouwelijk karakter hebben of om andere redenen niet bekend gemaakt dienen te worden.

INHOUD VAN HET EINDEEXAMEN

De artikelen 7 t/m 25 geven informatie over de inhoud van het examenprogramma, per groep van vakken of in de differentiaties van elk van de onderwijssoorten. Deze gegevens zijn op school op te vragen.

REGELING VAN HET EINDEEXAMEN

Artikel 31 Programma van toetsing en afsluiting

Het bevoegd gezag stelt jaarlijks vóór 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het centraal examen op het schoolexamen worden getoetst, de verdeling van de examenstof over de toetsen van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt, alsmede de regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de directie vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie van Voortgezet Onderwijs en ter hand gesteld aan de kandidaten.

Wijzigingen in het programma gedurende de cursus kunnen slechts worden aangebracht met toestemming van de directeur en moeten schriftelijk aan de kandidaten worden medegedeeld.

Artikel 32 Het schoolexamen

- a. Elk mondeling of praktisch gedeelte wordt zo mogelijk bijgewoond door minstens één getuige.
- b. De examinerator bepaalt en is verantwoordelijk voor het cijfer dat bij een (onderdeel van een) schoolexamen wordt toegekend.
- c.
  1. Kandidaten kunnen - voor wat betreft het schoolexamen en/of de bepaling van het schoolexamencijfer - en slechts in gevallen waarbij zich geen onregelmatigheden hebben voorgedaan zoals bedoeld onder artikel 5- een met redenen omkleed bezwaar maken tegen de gang van zaken bij de examencommissie.
  2. Er dient binnen 48 uur na het bespreken van het werk en/of de mededeling van het cijfer een schriftelijk bezwaar t.a.v. de examencommissie gestuurd te worden naar info_KTS@teylingen-college.nl
  3. De examencommissie deelt haar gemotiveerde beslissing schriftelijk aan de betrokken kandidaat en docent mee en wel één week nadat het bezwaar is gemaakt.
De examencommissie beslist bij gewone meerderheid van stemmen en de uitspraak is bindend. Bij het staken der stemmen beslist de directeur. Deze bepalingen vormen een eenheid met artikel 5.
  4. Als de examencommissie in haar uitspraak de kandidaat, die bezwaar heeft gemaakt, de gelegenheid geeft een toets over te maken, kan deze zelfde mogelijkheid geopend worden voor kandidaten, die geen bezwaar hebben gemaakt.
Als men deelneemt aan deze vervangende toets, geldt het cijfer van deze vervangende toets.
- d. Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Het schoolexamen wordt afgesloten vóór de aanvang van het eerste tijdvak, bedoeld in artikel 37. Het bevoegd gezag kan een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere buiten zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
- e. In afwijking van bovenstaand sub d, geldt voor het vmbo dat het schoolexamen voor de vakken waarin geen centraal examen wordt afgelegd en voor zover van toepassing het profielwerkstuk moeten zijn afgesloten VOOR DE AANVANG van het eerste tijdvak van het centraal examen.
- f. Indien een kandidaat naar het oordeel van de voorzitter en/of secretaris van het

eindexamen door bijzondere omstandigheden verhinderd is aanwezig te zijn bij een schoolexamen, of door die omstandigheden gehinderd, niet volledig aan een onderzoek kan deelnemen, zal hij alsnog in de gelegenheid gesteld worden zich aan een schoolexamen/onderzoek te onderwerpen.

Bij ziekte moet een medische verklaring overlegd worden of een verklaring van ouder(s)/verzorger(s)/voogd(en) dat de arts in deze geraadpleegd is en heeft verklaard dat de kandidaat wegens ziekte verhinderd is aan een schoolexamen deel te nemen. Ook de school kan een controlerend geneesheer inschakelen.

- g. Een kandidaat die geoorloofd afwezig is geweest bij een bepaald onderdeel van het schoolonderzoek heeft het recht dit onderzoek in te halen. De kandidaat neemt daarover zo snel mogelijk contact op met de examinator en de secretaris van het eindexamen.
- h. Het schoolonderzoek wordt gehouden in de door de directeur aangewezen lokaliteit onder toezicht van de door hem aan te wijzen surveillanten.
- i. Het schriftelijk werk wordt gemaakt op door de school verstrekt en gewaarmerkt papier.
De kandidaten mogen in het examenlokaal geen andere hulpmiddelen meebrengen dan die welke door de directeur zijn toegestaan.
- j. Normen voor correctie en beoordeling worden vastgesteld door de vakgroep en liggen ter inzage bij de directeur.
- k. De ten behoeve van een (mondeling) tentamen benodigde stukken (scripties, werkstukken e.d.) moeten binnen de per vak vastgestelde termijn worden ingeleverd. Deze termijn wordt per vak in het programma van toetsing en afsluiting aangegeven. Bij overschrijding van deze termijn wordt er door de directeur een 'achterstandbrief' verzonden waarin wordt gemeld dat indien de kandidaat geen compleet schoolexamen heeft, hij niet kan worden toegelaten tot het examen. De kandidaat krijgt nog slechts één laatste mogelijkheid om **buiten** de lesuren de gemiste toets(en) in te halen. Datum en tijdstip worden door de examensecretaris bepaald en is bindend.
- l. Aan de kandidaten wordt het resultaat van ieder schoolonderzoek deel zo spoedig mogelijk meegedeeld.
De examencommissie kan bepalen op welke wijze de gelegenheid tot inzage van het gecorrigeerde werk zal worden geboden.
- m. Indien het cijfer, behaald bij een herkansing, lager zou zijn dan het eerst behaalde cijfer, blijft het oorspronkelijke cijfer staan. Is het cijfer behaald bij herkansing hoger, dan komt dat in de plaats van het oorspronkelijke cijfer.

Bijzondere omstandigheden

Een kandidaat kan op medische gronden verlenging krijgen bij het schoolexamen. Het is echter wel noodzakelijk dat hiervoor een medische verklaring wordt overlegd, waarna de directeur een beslissing neemt.

Mochten er andere dan medische gronden zijn om het schoolexamen en/of examen te verlengen en deze feiten zijn gedurende de hele schoolloopbaan van de kandidaat aantoonbaar, dan kan de directeur een verlenging toestaan. De directeur kan ten behoeve van een gehandicapte kandidaat een aangepaste regeling vaststellen.

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de voorzitter van de examencommissie.

Artikel 33 Mededeling cijfers schoolexamen

Voor de aanvang van het centraal examen deelt de directeur de kandidaat schriftelijk mee, voor zover van toepassing:

- a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen van de vakken waarin hij tevens centraal examen zal afleggen.
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.
- c. de beoordeling van het profielwerkstuk.

Artikel 35a Beoordeling schoolexamen

- 1. De examinator bepaalt het cijfer voor elk gedeelte van het schoolexamen in tienden nauwkeurig; hij gebruikt daarbij een schaal van cijfers van 1 t/m 10 met de daartussen

liggende cijfers met één decimaal. Wanneer het gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, dient te worden afgerond op één decimaal. (Afronding naar boven wanneer het tweede decimaal 5 of meer is)

N.B.: Bij bepaling van het eindcijfer kan bij de afronding een verschil van ten hoogste 0.1 ontstaan.

2. Het cijfer van het schoolexamen voor de vakken waarin geen centraal examen wordt afgelegd wordt vastgesteld door het gemiddelde cijfer van het schoolexamen rekenkundig af te ronden. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit de schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10.
In afwijking van het hier bovenstaande worden Kunstvakken incl. CKV en lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk kerndeel met een **voldoende** of een **goed** beoordeeld. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op grondslag van het naar behoren afsluiten van de betreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
3. In afwijking van bovenstaande wordt het profielwerkstuk binnen de theoretische leerweg beoordeeld met een **voldoende** of **goed**. Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het naar behoren voltooien van het profielwerkstuk. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren, die de kandidaat hebben begeleid bij de totstandkoming van het profielwerkstuk.

Artikel 35b Herkansing schoolexamen

Het bevoegd gezag verleent aan de kandidaat voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen het recht om onderdelen van het examenprogramma opnieuw af te leggen indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan zes. De herkansing omvat het door bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer wordt bepaald. Het hoogste cijfer behaald bij herkansing is het definitieve cijfer van het schoolexamen. Ditzelfde geldt voor onderdelen van de praktijkvakken.

Artikel 35c Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het dossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het examendossier omvat de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken die tezamen het eindexamen vormen.

HET CENTRAAL EXAMEN

Artikel 36 Gecommitteerden

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) wijst voor elke school ten behoeve van het centraal examen een of meer gecommitteerden aan. De aanwijzing geldt voor het eerste en het tweede tijdvak.

Artikel 37 Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste en een tweede tijdvak.
2. Het eerste tijdvak CSPE wordt afgenomen in leerjaar 3.
3. Het tweede tijdvak CSPE wordt afgenomen in leerjaar 4.
4. Het eerste en het tweede tijdvak CSE worden afgenomen in het laatste leerjaar.

Artikel 39 Centrale examencommissie

De minister stelt een centrale examencommissie (CvTE) in. Deze heeft als taak:

- a. het omschrijven van de examenstof voor ieder vak.
- b. Aan te geven welk deel van de examenstof centraal zal moeten worden geëxamineerd en welke examenstof in het schoolexamen moet voorkomen.
- c. het vaststellen van het aantal en de duur van de toetsen van het centraal examen.
- d. het vaststellen van de beoordelingsnormen voor de centrale examens.
- e. het geven van regels voor het bepalen van een score, voortvloeiende uit de beoordeling.
- f. het geven van regels voor de omzetting van de scores in cijfers voor de centrale

examens.

- g. het geven van regels met betrekking tot de hulpmiddelen die gebruikt mogen worden bij de opgaven van de centrale examens.

Artikel 40 Regels omtrent het centraal examen

1. De directeur zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen over de opgaven gedaan.
3. Het werk wordt gemaakt op papier van de school. Kandidaten mogen geen papier meenemen naar het examenlokaal.
4. Zonder toestemming van een surveillant mag een kandidaat zich gedurende het examen niet verwijderen uit het examenlokaal.
5. Tijdens het uitdelen van de opgaven moet het volkomen rustig zijn in het examenlokaal.
6. Een kandidaat die te laat komt mag uiterlijk tot een half uur na het begin worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op hetzelfde tijdstip als de andere kandidaten. Kandidaten die meer dan een half uur te laat zijn mogen niet meer deelnemen aan die zitting.
7. De directeur zorgt ervoor dat er voldoende surveillanten zijn bij het centraal examen.
8. De surveillanten maken een proces-verbaal op.

Nadere uitwerking van artikel 40:

- a. De kandidaten zijn 30 minuten voor de aanvang van het examen aanwezig.
- b. De kandidaten maken het werk onder toezicht van de surveillanten, in elke ruimte waar werk wordt gemaakt, zijn tenminste 2 surveillanten aanwezig en bij meer dan 50 kandidaten, voor iedere 25 kandidaten één surveillant extra.
- c. Bij de aanvang van enig examen zal de verantwoordelijke toezichthouder de aangewezen gegevens controleren en in het bijzijn van de kandidaten oplezen.
- d. De kandidaat plaatst aan de bovenkant van het papier zijn examenummer en zijn naam tenzij een andere plaats is aangegeven.
- e. Het gebruik van boeken en hulpmiddelen is verboden met uitzondering van die zijn toegestaan. Deze boeken en hulpmiddelen zijn voor de aanvang van het examen in het examenlokaal aanwezig en kunnen door de directeur of een door hem aangewezen docent worden onderzocht. Het is niet geoorloofd andere hulpmiddelen dan die wettelijk zijn toegestaan mede te nemen in het examenlokaal.
- f. Het is niet toegestaan antwoorden op open vragen of uitwerkingen van opdrachten met potlood te schrijven. Ook is het niet toegestaan correctiemiddelen te gebruiken met uitzondering van het onderdeel functioneel schrijven bij Nederlands. In alle andere gevallen dient de kandidaat bij eventuele vergissingen de gemaakte fout door te strepen.
- g. De kandidaat levert zijn werk bij één van de surveillanten in. Aan het einde van de zitting controleert één van de surveillanten of alle kandidaten hun werk hebben ingeleverd.
- h. Een kandidaat die tijdens de zitting ziek wordt, kan onder begeleiding van een toezichthouder het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Voor het centraal examen geldt het volgende:
  - Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de inspecteur de gemiste tijd aan het einde worden ingehaald.
  - Indien de kandidaat het werk niet kan afmaken, kan de directeur zo mogelijk op grond van een medische verklaring aan de inspecteur verzoeken te beslissen, dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig wordt verklaard, in het eerstvolgende tijdvak opnieuw aan het desbetreffende examen deelnemen.

In aanvulling op artikel 40 en de nadere uitwerkingen daarvan het volgende voor het Centraal Praktisch Examen:

1. het examen kan om toetstechnische, vakinhoudelijke, organisatorische of logistieke redenen worden afgenomen op verschillende dagen, dagdelen of tijdstippen.
2. de school stelt de kandidaten ruimschoots voor de examenafname in kennis van de datum, de begin- en eindtijd en de plaats van de examenafname. In geval het examen over meer dagdelen wordt verspreid, wordt de kandidaat ingelicht over de begin- en eindtijd en de plaats van elke zitting.
3. de examinerator neemt de examendocumenten na afloop van ieder zitting weer in; pas na afloop van het tweede tijdvak voor de praktijkexamens zijn de examendocumenten openbaar.
4. in principe voert de kandidaat de opdrachten zelfstandig uit. Tijdens het examen mogen de kandidaten niet met elkaar overleggen. De kandidaat mag uitsluitend aan de docent hulp vragen.
5. indien een kandidaat binnen de gestelde tijd een onderdeel van het examen opnieuw wil uitvoeren om de prestatie te verbeteren, wordt hij daartoe in de gelegenheid gesteld. Voor zover van toepassing (en binnen alle redelijkheid en mogelijkheden) stelt de examinerator de daarvoor benodigde materialen ter beschikking.
6. in het algemeen geldt dat de examinerator de volgorde van de opdrachten in het examen niet wijzigt. Om organisatorische en/of logistieke redenen kan hiervan worden afgeweken.

In aanvulling op artikel 40 en de nadere uitwerkingen daarvan het volgende voor de basisberoepsgerichte leerweg:

Vanaf 2007 is een nieuwe examenvorm voor de algemene vakken binnen de basisberoepsgerichte leerweg beproefd als centraal examen. Bovenstaande betekent:

- de school neemt voor de algemeen vormende vakken van de beroepsgerichte leerwegen computerexamens af binnen het daartoe door het College voor Examens aangewezen tijdvak;
- de kandidaat ontvangt hiervoor schriftelijk een examenrooster (14 dagen van tevoren);
- bij het verlaten van de examenzaal mogen er géén examendocumenten (bijv. kladpapier) worden meegenomen;
- alle kandidaten (dus zowel de kandidaten voor de papieren als de digitale examens) hebben het recht om één herkansing van het centraal examen van één algemeen vak te maken. Daarnaast mogen zij het CSPE voor het beroepsgerichte vak herkansen (zie ook artikel 51.2);
- de kandidaat die vanwege een geldige reden - zulks ter beoordeling door de directeur - niet in staat is het examen af te leggen, kan de digitale CE-toets(en) inhalen; de school bepaalt zelf wanneer;
- indien de afnamecondities van een examen een adequate beoordeling onmogelijk maken, kan de directeur contact opnemen met de inspectie. De inspectie kan besluiten dat het werk wordt beschouwd als niet gemaakt en niet kan worden beoordeeld. Alle kandidaten die aan deze sessie deelnamen hebben dan recht op opnieuw maken.

Artikel 41 Correctie centraal examen

1. De examensecretaris geeft het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, het proces-verbaal en de correctievoorschriften aan de examinerator, deze kijkt het na en bezorgt het weer bij de directeur.
2. De examinerator moet bij het nakijken de normen en regels toepassen die voorgeschreven zijn en moet zijn beoordeling uitdrukken in een score. De examensecretaris doet het nagekeken werk aan de tweede corrector toekomen.
3. De tweede corrector beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk volgens de geldende regels.
4. Indien een kandidaat (al dan niet in strijd met de bepalingen in het examenreglement van de school) het examenwerk met potlood hetzij met een verbetermiddel (bijv. typex) heeft gemaakt, is de volgende handeling van kracht: onmiddellijk na het beëindigen van de examenzitting wordt het werk gekopieerd; het origineel wordt bewaard in de kluis. De corrector ontvangt een kopie ter correctie.

Artikel 41a Beoordeling Centraal Schriftelijk Praktisch Examen (CSPE) vmbo

1. De examensecretaris draagt er zorg voor dat bij het maken van het praktisch gedeelte van het centraal examen van het eindexamen vmbo, de examinator in het betreffende vak of programma aanwezig is. De examinator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de praktijkopgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen vast volgens daartoe door de in artikel 39 bedoelde commissie gegeven richtlijnen. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 39 bedoelde beoordelingsnormen toe. De examinator drukt zijn beoordeling uit in score. De examinator drukt zijn beoordeling uit in een score bedoeld in artikel 39 bedoelde normen. De examinator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de directeur.
2. De gecommiteerde beoordeelt het resultaat van de praktijkopgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals bekend uit het in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De directeur overhandigt de gecommiteerde daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score.

Aanvulling op artikel 41a:

1. de eerste examinator is daar waar mogelijk de eigen vakdocent van de leerling
2. de tweede examinator is een vakcollega, een collega uit een 'verwant' vak, iemand uit de brancheorganisatie, het vervolgonderwijs of een vakgenoot uit het bedrijfsleven.
3. de tweede examinator woont daar waar mogelijk de volledige zitting van het examen bij, doch minimaal die tijd, die nodig is om zich een goed oordeel te kunnen vormen van het doorlopen proces en de gevolgde procedures.
4. eerste en tweede examinator overleggen over de score en komen tot overeenstemming
5. bij het ontbreken van overeenstemming volgen zij onderstaande procedure de procedure omschreven in artikel 42.

Artikel 42 Vaststelling score en cijfer centraal examen

De examinator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de daarvoor geldende regels in artikel 39.

Artikel 43 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien de afname van het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt de CvTE nieuwe opgaven vast te stellen en te bepalen op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 44 Onvoorziene omstandigheden

Indien het centraal examen in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist de minister hoe alsdan moet worden gehandeld.

Artikel 45 Verhinderung centraal examen

1. Als een kandidaat met een geldige reden is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, mag hij in het tweede tijdvak het centraal examen met ten hoogste twee toetsen per dag voltooien.
2. Als een kandidaat in het tweede tijdvak ook verhinderd is, of wanneer hij het centraal

examen in het tweede tijdvak niet kan afmaken, mag hij in het derde tijdvak bij de staatsexamencommissie het examen afmaken.

3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij de voorzitter van de desbetreffende examencommissie.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mee aan de directeur en de kandidaat.

UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 47 Eindcijfer eindexamen

- a. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 t/m 10. In de schaal van cijfers komt aan de hele cijfers van 1 t/m 10 de volgende betekenis toe:

1 = zeer slecht	6 = voldoende
2 = slecht	7 = ruim voldoende
3 = zeer onvoldoende	8 = goed
4 = onvoldoende	9 = zeer goed
5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend
- b. De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet één geheel getal, dan wordt het, als de cijfers achter de komma 49 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.
- c. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen na afronding tevens het eindcijfer (zie artikel 35a, lid twee).

Artikel 48 Vaststelling uitslag

- a. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast volgens de geldende regels.
- b. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op met vakken die samen het eindexamen vormen.
- c. Als het nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen één of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 49 Uitslag

1. De kandidaat die het eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    1. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    2. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
    3. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde of vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald en het gemiddelde een 5,5 of hoger is;

- e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en
  - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg als bedoeld in artikel 25 niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d, vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
  3. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
  4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
  5. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
  6. In afwijking van het eerste lid, is de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet geslaagd indien:
    - a. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en
    - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of meer heeft behaald.
 Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.
  7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 51 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 51, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 51 Herkansing

Voor het centraal examen:

1. Zodra de uitslag is vastgesteld, deelt de directeur deze met de eindcijfers aan iedere kandidaat mee.
2. Iedere kandidaat van wie de uitslag als bedoeld in sub 1 is gebaseerd op een voltooid eindexamen mag in het volgende tijdvak voor één vak opnieuw deel te nemen aan het centraal examen.
3. Er mag alleen herkanst worden in vakken die al bij de eerste uitslagbepaling waren betrokken.
4. Het gestelde sub 2 geldt ook voor kandidaten die examen hebben afgelegd in meer dan het vereiste aantal vakken.
5. Alle herkansingen moeten schriftelijk worden aangevraagd bij de directeur van de school vóór een nader te bepalen dag en tijdstip.
6. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegd centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
7. Door het aanvragen van een herkansing wordt de eerste uitslag een voorlopige.
8. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld en deze schriftelijk aan de kandidaat medegedeeld.

Nadere uitwerking van artikel 51:

Leerlingen hebben ook de mogelijkheid tot herkansing van het Centraal Schriftelijk Praktisch Examen (CSPE).

1. Indien een kandidaat op basis van het behaalde cijfer voor herkansing in aanmerking komt, wordt er met de kandidaat/ouder(s)/verzorger(s) contact opgenomen. In overleg met de docent- examiner worden afspraken gemaakt met betrekking tot een herkansing van het gehele of een gedeelte van het praktische examen (CSPE) .
2. De herkansing vindt plaats op het in het examenrooster daarvoor geplande moment(en).
3. Het hoogste cijfer telt.

Artikel 52 Diploma en cijferlijst

1. De directeur en de secretaris van het examen reiken aan elke kandidaat die examen heeft afgelegd een lijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. De cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen.
  - b. Het thema van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk.
  - c. De beoordeling van het kunstvak en/of culturele en kunstzinnige vorming en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel.
  - d. De differentiatie als bedoeld in artikel 7, derde lid waarin is geëxamineerd.
  - e. De eindcijfers voor de examenvakken.
  - f. De uitslag van het examen.
2. De directeur en de secretaris van het examen reiken aan elke voor het examen geslaagde kandidaat een diploma uit waarop de leerweg is vermeld, die bij de bepaling van de uitslag betrokken is.
3. Indien de kandidaat examen heeft afgelegd in meer vakken dan in de vakken die ten minste samen het eindexamen vormen, worden de eindcijfers van de vakken, die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daar bezwaar tegen heeft aangetekend.
4. Onze minister stelt het model van de cijferlijst vast.
5. De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

Artikel 53 Certificaten

1. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor één of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit.
2. Op het certificaat wordt in ieder geval vermeld het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald, en voor zover van toepassing het thema van het profielwerkstuk voor zover beoordeeld met voldoende of goed.
3. Onze minister stelt het model van het certificaat vast.

Artikel 54 Duplicaten en afgifte verklaringen

Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten en cijferlijsten worden niet versterkt.

OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 55 Afwijking wijze van examineren

- a. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het centraal examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een aangepast manier.
- b. Het bestuur kan toestaan dat bij een kandidaat voor wie het Nederlands niet de moedertaal is met betrekking tot het vak Nederlands wordt afgeweken van de voorschriften.
Voor zover wordt afgeweken van de voorschriften wordt deze afwijking medegedeeld aan de inspectie. De afwijking kan voor het centraal examen slechts bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek.

- c. Ten aanzien van een objectieve waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van een aangepaste wijze van examineren dat:
- er een deskundigenverklaring is opgesteld;
  - de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen kan bestaan uit een verlenging van tijd van ten hoogste 30 minuten, de andere aanpassingen kan slechts worden toegestaan indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de adviezen van de deskundigenverklaring.

Artikel 57 Bewaren examenwerk

Het werk van zowel het schoolonderzoek als het centraal examen wordt ten minste 6 maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard. Gedurende diezelfde periode wordt een volledig stel opgaven en de gegevens bedoeld in artikel 56 bewaard.

Artikel 59 Spreiding voltooiing examen

Het bestuur kan, de inspectie gehoord, toestaan dat het eindexamen, bij kandidaten die in het laatste leerjaar langdurig ziek is geweest of een kandidaat die lange tijd ten gevolge van bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke, omstandigheden niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken examenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen het centraal examen en in een voorkomend geval het schoolexamen voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daaropvolgende schooljaar wordt afgelegd. Het bevoegd gezag kan bij het bepalen van zijn besluit een verklaring van een deskundige opvragen.

REGELING PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

1. Voor alle vakken geldt een uniforme 'format' voor het PTA dat per leerweg en per vak/programma wordt ingevuld.
2. De leerlingen binnen het leerwegondersteunend onderwijs volgen het programma zoals dat per vak staat aangegeven in het PTA van de basisberoepsgerichte leerweg. Voor deze leerlingen is voor bepaalde vakken een aangepast PTA.
3. Het schoolexamen omvat een periode van twee leerjaren, die begint bij de aanvang van leerjaar 3 en eindigt voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen in het schooljaar daaropvolgend. Het schoolexamen bestaat uit 4 perioden. Elke periode wordt afgesloten met een rapportage aan de leerlingen en de ouder(s)/verzorger(s) met daarin opgenomen een overzicht van de behaalde resultaten voor de onderdelen uit het schoolexamen. Halverwege elke periode in leerjaar 3 ontvangt de kandidaat/zijn ouder(s)/verzorger(s) een overzicht van de tot dan toe behaalde resultaten.
4. Vanaf leerjaar 3 wordt er regelmatig aandacht besteed aan de voorgeschreven onderwerpen uit het eindexamen. U kunt hierbij denken aan de verrijkingsstof in de theoretische leerweg en de eventuele herkansing voor maatschappijleer en Kunstvakken incl CKV.
5. Binnen het schoolexamen worden verschillende toetsen afgenomen. Dit kunnen schriftelijke overhoringen, mondelinge overhoringen, verslagen, presentaties, tekeningen, praktische opdrachten, praktijkopdrachten, handelingsopdrachten en dergelijke zijn. Ook de leerlingen binnen het lwoo moeten voldoen aan de eisen en voorschriften van de leerweg waarin zij zitten. Wel is het mogelijk deze leerlingen binnen het schoolexamen anders te toetsen.
6. De cijfers, behaald voor de toetsen die zijn opgenomen in het PTA, tellen allen mee bij de vaststelling van het rapportcijfer per periode op basis van een weging die door de vaksectie is toegekend aan een toets. De vier periodecijfers vormen met inachtneming van de vastgestelde weging tezamen het 'schoolexamencijfer'.
  - Toelating tot het centraal examen en centraal praktisch examen kan alleen plaatsvinden als de kandidaat zijn schoolexamens in de betreffende vakken heeft afgerond;
  - De kandidaat is op de hoogte dat deelname al geplande toetsen verplicht is;
  - De kandidaat is op de hoogte dat inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline verplicht is;
  - Indien de kandidaat in bovenstaande nalatig is, zie punt 7 voor maatregelen.

De vakken LO en Kunstvakken inclusief CKV geven de beoordeling 'voldoende' of 'goed' voor het schoolexamen. Uitzonderingen op de schoolexamencijfers vormen:

- De vakken die de leerlingen wel in leerjaar drie van de theoretische leerweg volgen, maar niet in leerjaar vier. Voor deze vakken geldt het eindcijfer van de twee perioden in leerjaar 3 als het cijfer dat in het examendossier wordt opgenomen en meetelt voor de overgang van leerjaar 3 naar leerjaar 4.
  - Lichamelijke opvoeding; het schoolexamen bestaat voor dit vak uit de cijfers van de vier perioden uit leerjaar drie en vier. Het resultaat moet altijd voldoende of goed zijn.
  - Maatschappijleer binnen de beroepsgerichte leerwegen. Het schoolexamen bestaat voor dit vak uit de cijfers behaald in de twee perioden van leerjaar drie.
  - De school biedt, gezien het grote aantal toetsen over deze twee leerjaren een geringe mogelijkheid tot herkansing aan. Indien een leerling voor het vak maatschappijleer een eindcijfer lager dan een 6 haalt, is herkansing verplicht. De herkansing moet vóór het centraal eindexamen afgerond zijn.
7. Wanneer een kandidaat wegens een **geldige reden** een toets op de afgesproken tijd niet kan maken, dient als volgt gehandeld te worden:
    - Zodra de kandidaat weer op school is, moet hij **zelf** contact met de betrokken

docent opnemen om een afspraak te maken.

- Wanneer deze afspraak niet nagekomen wordt, is er nog slechts *één* laatste mogelijkheid om **buiten** de lesuren de gemiste toets(en) in te halen. Met de mentor en de secretaris van het eindexamen wordt een inhaalmoment afgesproken. Deze afspraak wordt per brief bevestigd door middel van een 'achterstandbrief'. Datum en tijdstip worden door de examensecretaris bepaald en is bindend.
  - In deze brief wordt tevens gemeld dat indien de kandidaat geen compleet schoolexamen heeft, hij niet toegelaten kan worden tot het examen.
8. Aan een kandidaat die zich zonder geldige reden niet houdt aan de afspraken ten aanzien van de uiterste datum voor het inleveren van werkstukken, verslagen, te lezen boeken, toetsen, praktijkopdrachten en dergelijke, ontvangt na het vervallen van de uiterste inleverdatum een 'achterstandbrief'. Hierin wordt gemeld dat indien de kandidaat geen compleet schoolexamen heeft, hij niet toegelaten kan worden tot het examen. De kandidaat krijgt nog slechts *één* laatste mogelijkheid om **buiten** de lesuren de gemiste toets(en) in te halen. Datum en tijdstip worden door de examensecretaris bepaald en is bindend.
  9. In de examenperiode moeten de twee praktische opdrachten van ca. 10 uur, de handelingsopdracht(en) en het vak Kunstvakken inclusief CKV worden afgerond met respectievelijk twee cijfers en de beoordeling 'voldoende' of 'goed'.
  10. Het profielwerkstuk uit het programma van de theoretische leerweg wordt gemaakt in leerjaar 4. De voorbereiding vindt plaats vóór schoolonderzoekweek 1. Het profielwerkstuk moet in een jaarlijks vast te stellen week worden ingeleverd en worden afgesloten met de kwalificatie 'voldoende' of 'goed'. Dit ter beoordeling van twee docenten wier vakken betrokken zijn bij het profielwerkstuk. Indien dit werkstuk als 'onvoldoende' wordt beoordeeld, is er een herkansing mogelijk. De uiterste inleverdatum wordt jaarlijks vastgesteld.
  11. Na elke periode vindt er een rapport-/leerlingbespreking plaats, waarbij de behaalde cijfers worden vastgesteld. Direct daarna ontvangt de leerling het rapport. Aan het einde van leerjaar drie ontvangt de kandidaat een rapport met de schoolexamen-periodecijfers. Indien de ouder(s) / verzorger(s) niet akkoord gaan met de hier vermelde resultaten maken zij dit binnen 5 werkdagen schriftelijk kenbaar aan de secretaris van het eindexamen.
  12. De gebruikelijke in de studiegids gepubliceerde overgangsnormen worden gehanteerd voor de overgang van leerjaar 3 naar 4. Voor alle leerwegen nemen de leerlingen voor ieder vak 2 schoolperiode cijfers mee. Ieder schoolperiode cijfer is op 1 decimaal afgerond.
  13. Gedurende de gehele schoolexamenperiode bewaart de docent/examinator het gemaakte werk of de protocollen behorende bij de praktijkopdrachten en toetsing.
  14. In gevallen waarin het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting niet voorziet, beslist de directeur.

Het schoolexamencijfer wordt als volgt opgebouwd:

Leerjaar 3	Periode 1	10%
Leerjaar 3	Periode 2	20%
Leerjaar 4	Periode 3	35%
Leerjaar 4	Periode 4	<u>35%</u>
Schoolexamencijfer		100%

Een uitzondering hierop vormen de vakken Kunstvakken inclusief CKV, Maatschappijleer en LO1 en LO2.

Voor Maatschappijleer geldt dat de lessen in dit vak in het derde jaar worden afgerond. De periodes in leerjaar 3 (ED1 en ED2) tellen elk mee voor 50% bij de bepaling van het schoolexamencijfer.

De opbouw van het cijfer voor LO1:

Leerjaar 3	Periode 1	25%
Leerjaar 3	Periode 2	25%
Leerjaar 4	Periode 3	20%
Leerjaar 4	Periode 4	30%

De opbouw van het cijfer voor LO2:

Leerjaar 3	Periode 1	15%
Leerjaar 3	Periode 2	35%
Leerjaar 4	Periode 3	10%
Leerjaar 4	Periode 4	40%

Trefwoordenlijst

Basisberoepsgerichte leerweg (BL)

Een van de vier leerwegen in het vmbo. Het onderwijs in deze leerweg bereidt voor op de basisberoepsopleiding in het aansluitende middelbaar beroepsonderwijs (mbo) op niveau 2.

Centraal Examen (CE)

Het centraal examen is dat gedeelte van het examen dat als zodanig in het examenprogramma is aangeduid. Het wordt gekenmerkt door landelijke afname en beoordeling. Het centraal examen bestaat uit:

- Het centraal schriftelijk examen (CSE), voor alle leerwegen; voor vmbo BL betreft het beeldschermexamens;
- Het centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE) voor zowel de basisberoepsgerichte leerweg als de kaderberoepsgerichte leerweg (voor de beroepsvakken).

Centraal Schriftelijk Examen (CSE)

Een centraal door het CEVO vastgestelde opdracht, waarbij de kandidaten vragen en opdrachten, eventueel met behulp van informatie- en communicatietechnologie schriftelijk beantwoorden.

De beoordeling vindt plaats aan de hand van een bindend correctievoorschrift of beoordelingsmodel. Een tweede correctie door een gecommiteerde behoort tot de mogelijkheden.

Centraal Schriftelijk Praktisch Examen (CSPE)

Een geïntegreerd centraal examen voor de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg waarbij de vaktheorie gekoppeld is aan de praktijkopdrachten. Een centraal door het CEVO vastgestelde opdracht, waarbij de kandidaten vragen en opdrachten, eventueel met behulp van informatie- en communicatietechnologie schriftelijk beantwoorden.

De beoordeling vindt plaats aan de hand van een bindend correctievoorschrift of beoordelingsmodel. Een tweede correctie door een gecommiteerde behoort tot de mogelijkheden.

Centrale examencommissie vaststelling opgaven (CvTO)

Een door het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen ingestelde commissie die verantwoordelijk is voor de centrale examens in het voortgezet onderwijs.

Eindtermen

Omschreven kwaliteiten die een overzicht geven van kennis, inzicht, vaardigheden en beroepshoudingen waarover de kandidaat na afronding van een opleiding dient te beschikken.

Examendossier

Een overzicht van de behaalde resultaten en vorderingen.

Gemeenschappelijk deel

De vakken die voor alle kandidaten verplicht zijn: Ne, En, Ma, CKV en LO.

Handelingsdelen

Opdrachten waarbij kandidaten bepaalde activiteiten moeten doen, hiervan verslag leggen en de eigen ervaringen in dit verslag opnemen. Voorbeelden van handelingsdelen zijn: het leesdossier bij de talen, bezoek aan culturele activiteiten in het kader van CKV en stageonderdelen. Handelingsdelen worden niet met een cijfer beoordeeld maar moeten 'naar behoren' worden gedaan. Als dit niet het geval is mag er geen deel worden genomen aan het centraal examen.

Kaderberoepsgerichte leerweg (KL)

Een van de vier leerwegen in het vmbo. Het bereidt voor op verwante opleidingen in het aansluitend middelbaar beroepsonderwijs (mbo) (niveau 3/4), vak-, middenkader- en specialistenopleidingen.

LWOO

Leerwegondersteunend onderwijs, is bedoeld voor leerlingen die een eerder opgelopen achterstand hebben en die daarvoor van de SWV een beschikking hebben gekregen. Door middel van specifieke begeleidingsvormen kunnen zij het vmbo-diploma halen.

LWT

Leerwerktrajecten zijn bedoeld voor die leerlingen voor wie het volledige programma van de basisberoepsgerichte leerweg te zwaar is. Zij krijgen minder vakken en andere leervormen, waaronder stage in een bedrijf of instelling en kunnen op die manier het diploma halen.

Meerkeuzevraag

Een vraag waarbij de leerling het goede antwoord moet bepalen uit verschillende (meestal tussen 3 en 6) alternatieven.

Open vraag

Een vraag waarbij de leerling het antwoord zelf moet formuleren.

Praktijkopdracht

Een opdracht waarin de opgaven een min of meer natuurgetrouwe weerspiegeling van de (beroeps)praktijk vormen. In het algemeen vereist een praktijkopdracht praktisch handelen bij het beroepsgerichte programma.

Praktische opdracht

Praktische opdrachten zijn bedoeld om vaardigheden te toetsen in combinatie met de leerstof. Het gaat hier om een opdracht die schriftelijk of mondeling gepresenteerd moet worden. Zowel het product (werkstuk, verslag etc.) als het proces (vaardigheden, samenwerken) wordt beoordeeld. Iedere kandidaat moet minimaal twee grote praktische opdrachten van ten minste 10 uur hebben uitgevoerd. De praktische opdrachten worden beoordeeld met een cijfer. Naast de twee grote praktische opdrachten kunnen bij alle vakken kleinere praktische opdrachten in het schoolexamen worden opgenomen.

Procesbeoordeling

De beoordeling van het handelen van de kandidaat tijdens het uitvoeren van een opdracht. Gekeken wordt op welke wijze de opdracht gemaakt wordt.

Profielwerkstuk

Een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze inzicht en vaardigheden aan de orde kunnen komen, die van betekenis kunnen zijn in de desbetreffende profiel en heeft betrekking op een thema uit het profiel, waarin de leerling onderwijs volgt.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA)

Het overzicht van af te leggen toetsen en uit te voeren opdrachten inclusief de handelingsopdrachten. Het plan van toetsing en afsluiting geeft informatie over het schoolexamen aan leerlingen, ouders en inspectie.

Schoolexamen (SE)

Het schoolexamen is het deel van het examen dat als zodanig in het examenprogramma is opgenomen.

Schoolexamen Rekenen

Het schoolexamen rekenen is een verplicht onderdeel van het PTA voor alle leerlingen uit de basis-, kaderberoepsgerichte en theoretische leerweg die een economisch of het zorg- en welzijnprofiel volgen en geen examen afleggen in wiskunde. Tevens is het een verplicht onderdeel voor leerlingen die het leer-werktraject volgen en geen examen afleggen in wiskunde. Dit schoolexamen telt niet mee in de slaag/zakregeling.

Theoretische leerweg (TL)

Een van de vier leerwegen in het vmbo. Het bereidt voor op verwante opleidingen in het aansluitend middelbaar beroepsonderwijs (mbo) (niveau 3/4), vak-, middenkader- en specialistenopleidingen.

Toetsvorm

Een manier om vorderingen te onderzoeken zoals;

- schriftelijke toets;
- mondelinge toets;
- praktijkopdracht;
- praktische opdracht;
- handelingsopdracht;
- ict opdracht;
- profielwerkstuk.

Weging

De zwaarte, die een toets heeft in verhouding tot de andere toetsen, dit kan zijn 1x, 2x of 3 keer. Deze weging is bij iedere toets aangegeven.

Toegestane hulpmiddelen bij het centraal examen Basispakket

De volgende hulpmiddelen zijn bij ieder centraal examen toegestaan:

- schrijfmateriaal, inclusief millimeterpapier
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- geometrische driehoek
- vlakgum
- elektronisch rekenapparaat
- leespen (uitsluitend toegestaan voor dyslectische leerlingen geregistreerd d.m.v. officiële dyslexieverklaring)

Elektronische rekenmachines:

Dienen minimaal de volgende mogelijkheden te hebben:

- de grondbewerkingen +, -, X en ÷;
- een aparte toets voor pi
- toetsen voor X^Y , X^2 , en $1/X$

Het is niet toegestaan rekenmachines te gebruiken die:

- op het lichtnet aangesloten worden
- tijdens het examen opgeladen moeten worden
- geluidsoverlast bezorgen
- zijn voorzien van schrijffrollen, alarm, zend- en ontvangstmogelijkheden

- alfanumeriek zijn (woorden, formules, letters van natuurkundige symbolen e.d. mogen niet op beeld kunnen komen)
- grafieken kunnen weergegeven in het afleesvenster

Vakken:

- Wiskunde: Naast of in plaats van een geometrische driehoek is een windroos toegestaan
- NSK1 : BINAS 2^e editie (1^e editie NIET toegestaan)
- Duits: Het gebruik van een woordenboek is toegestaan
- Engels: Het gebruik van een woordenboek is toegestaan, op verzoek van de examenkandidaat Engels-Engels in plaats van Engels-Nederlands
- Nederlands: Het gebruik van een woordenboek is toegestaan
- Vaktek PIE: Symbolenmal, lettermal, tekenbord

Niet toegestaan is:

- schrijven met (vul)potlood
- het gebruik van correctievloeistof en of -lint (Tipp-ex)

Lijst van afkortingen 'wijze van toetsing' PTA:

S = Schriftelijke toets
 M = Mondelinge toets
 P = Praktische toets
 H = Handelingsdeel
 PM = Profielmodule
 KV = Keuzevak

mw. H. van Heeringen,
 secretaris eindexamen

IN HET KORT

Wanneer geslaagd:

- alle cijfers 6 of hoger
- 1 x 5, overige cijfers 6 of hoger
- 1 x 4, overige cijfers 6 of hoger - tenminste 1 x 7 of hoger
- 2 x 5, overige cijfers 6 of hoger - tenminste 1 x 7 of hoger
- voor alle vakken op het centraal examen (CE/CSPE) moet gemiddeld een voldoende (5,5: niet afgerond cijfer) worden gehaald.

Vak Nederlandse taal niet lager dan 5,0

Er voor een examenvak niet lager dan een 4,0 gemiddeld is gescoord.

Beroepsgericht programma bestaat uit 2 cijfers: 1 x beroepsgericht profielvak, 1 x beroepsgericht keuzevak (combinatievak)

Cijfer per keuzevak mag niet lager dan een 4,0 zijn en het gemiddelde dient een 5,5 of hoger te zijn.

LOB gedaan

Overige voorwaarden:

- Lichamelijke opvoeding:	kwalificatie voldoende of goed
- Kunstvakken incl CKV:	kwalificatie voldoende of goed
- Profielwerkstuk (TL):	kwalificatie voldoende of goed